

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Немченко Т.А.

Управління захистом комерційної таємниці
Методичні рекомендації до практичних занять
для здобувачів економічного факультету за другим (магістерським) рівнем

Кропивницький - 2022

Управління захистом комерційної таємниці: Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів економічного факультету за другим (магістерським) рівнем/ Т.А. Немченко, Кропивницький, ЦНТУ, 2022. – 26 с.

Затверджено протоколом засідання кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності №1 від 15.08.2022

Укладач: Немченко Т.А., кандидат економічних наук кафедри менеджменту та комерційної діяльності Центральноукраїнського національного технічного університету.

Рецензенти: В'юник О.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та комерційної діяльності Центральноукраїнського національного технічного університету.

Сторожук О.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та комерційної діяльності Центральноукраїнського національного технічного університету.

© Управління захистом комерційної таємниці/ Укл. Немченко Т.А. 2022. Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності. Електронний варіант 2022.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2. ПЛАНИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМАМИ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ	7
3. ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ	14
4 КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ	22
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	24

ВСТУП

Одним з головних важелів функціонування сучасних підприємств в час цифровізації виступають знання, технології та інформація, цінність не лише надбання, а й збереження яких багато в чому виступає мірилом успішності суб'єкту господарювання на ринку. Відповідно, питання захисту комерційної таємниці є актуальним, особливо з огляду на перспективу стратегічного розвитку бізнесу, враховуючи швидке зростання обсягу інформації, що відноситься до комерційної таємниці із нарощенням цифровізації та застосування передових технологій в економічній діяльності, загострення конкурентної боротьби на тлі стирання кордонів міжнародних та внутрішніх ринків та, відповідно, використання методів недобросовісної конкуренції, враховуючи відставання темпів відповідності законодавчого захисту цифрових економічних процесів до їх темпів розвитку. Важливою складовою економічної освіти здобувачів ЗВО є вивчення дисципліни "Управління захистом комерційної таємниці".

Вивчення навчальної дисципліни "Управління захистом комерційної таємниці" за мету покладає викладення здобувачам необхідних теоретичних основ, методичних підходів і практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів забезпечення процесу захисту комерційної таємниці.

Предметом дисципліни "Управління захистом комерційної таємниці" є суспільні відносини, що складаються в сфері захисту комерційної таємниці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- поняття та ознаки комерційної таємниці;
- об'єкти права власності на комерційну таємницю;
- суб'єкти права власності на комерційну таємницю;
- права та обов'язки суб'єктів права власності на комерційну таємницю;
- систему законодавства про захист комерційної таємниці;
- способи і форми захисту комерційної таємниці;

- особливості цивільно-правового захисту комерційної таємниці.;
- вміти:
- визначати сутність та ознаки комерційної таємниці;
 - розуміти головні принципи формування системи комерційної таємниці на підприємстві;
 - працювати з нормативними актами, що регулюють відносини з захисту комерційної таємниці;
 - оперувати поняттями і категоріями права на результати інтелектуальної діяльності;
 - встановлювати наявність правопорушення у сфері охоронюваних результатів інтелектуальної діяльності;
 - розуміти головні принципи захисту комерційної таємниці у цивільно-правовому, адміністративному та кримінальному полі.
- набути соціальних навичок(soft-skills):
- здійснювати професійну комунікацію з питань захисту комерційної таємниці, ефективно пояснювати і презентувати власні думки;
 - взаємодіяти в професійному середовищі з питань безпеки комерційної таємниці.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Вибіркова професійної підготовки	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
2-й		2-й	
Лекції			
36 год.		6 год.	
Практичні, семінарські			
18 год.		6 год.	
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
66	108		
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин - 120			
Тижневих годин навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3,67			

Мова навчання: українська

2. ПЛАНИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМАМИ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади захисту комерційної таємниці на підприємстві

Тема 1. Інформація в цифровому суспільстві: суть, види, ознаки

План

1. Інформація у цифровому суспільстві.
2. Основні види інформації.
3. Інформація як об'єкт правових відносин.
4. Правове регулювання захисту конфіденційної інформації.
5. Професійна таємниця. Основні умови віднесення інформації до комерційної таємниці.
6. Цінність інформації, що становить комерційну таємницю.

Питання для обговорення:

1. Що таке інформація? Роль інформації в цифровому суспільстві.
2. Класифікація інформації з обмеженим доступом.
3. Правові аспекти захисту інформації.
4. Професійна таємниця: види та сутність.
5. Особливості конфіденційної інформації.
6. Особливості таємної інформації.
7. Особливості службової інформації.
8. Основні характеристики комерційної таємниці.
9. Основні умови віднесення інформації до комерційної таємниці
10. Чому інформації варто надавати статусу конфіденційної? Яка в цьому вигода?

Тематика індивідуальних завдань.

1. Цивільно-правове регулювання конфіденційної інформації

2. Особливості використання мережі інтернет для отримання конфіденційної інформації
3. Аналіз проблем при передачі прихованої конфіденційної інформації по мережі
4. Організаційне проектування у системі захисту конфіденційної інформації суб'єкта господарювання
5. Формування переліку інформації суб'єкта господарювання, яка становить комерційну таємницю.

Тема 2. Теоретичні засади категорії «комерційна таємниця»

План

1. Сутність категорії «комерційна таємниця».
2. Головні ознаки комерційної таємниці.
3. Комерційна таємниця в умовах розвитку цифрової економіки.

Питання для обговорення:

1. Аналіз підходів до визначення сутності комерційної таємниці.
2. Ознаки, що є необхідними умовами охороноздатності інформації.
3. Класифікація інформації, яка відноситься до комерційної.
4. Основні ознаки комерційної таємниці.
5. Особливості застосування комерційної таємниці в умовах розвитку інформаційної економіки.

Завдання для вирішення:

Ситуаційне завдання № 1

Підприємство віднесло до комерційної інформації деякі інгредієнти, які входять до складу харчової продукції, яка ними виготовляється. Мотивуючи комерційною інформацією підприємство відмовляється надавати інформацію про ці інгредієнти споживачам (їх назву та особливості). При цьому положеннями ст. 5 Закону України "Про інформацію" передбачено право кожного на доступ до інформації, яка стосується його прав та інтересів та положення Закону України "Про захист прав споживачів" передбачає право споживача на необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію.

Питання:

1. Проаналізуйте дану ситуацію.
2. Чи правомірні дії підприємства К?

Тематика індивідуальних завдань.

1. Розмежування понять "банківська таємниця" та "комерційна таємниця".
2. Захист прав роботодавця на комерційну таємницю.
3. Відшкодування шкоди, завданої у разі неправомірного розголошення чи використання працівником комерційної таємниці роботодавця.

Тема 3. Режим комерційної таємниці в організації.

План

1. Режим комерційної таємниці: етапи роботи з інформацією.
2. «Ноу-хау» як різновид комерційної таємниці.
3. Права власності на комерційну таємницю.

Питання для обговорення:

1. Режим комерційної таємниці на підприємстві.
2. Об'єкти комерційної таємниці.
3. Види даних, що складають комерційну таємницю.
4. "Ноу-хау" як різновид комерційної таємниці.
5. Особливості права власності на комерційну таємницю.

Тематика індивідуальних завдань.

1. Комерційна таємниця як об'єкт трудових відносин: поняття та ознаки.
2. Класифікація та аналіз загроз безпеці комерційної таємниці підприємства.
3. Організаційні аспекти обліку ноу хау та комерційної таємниці в інноваційній системі підприємства.
4. Інтелектуальний капітал - елемент комерційної таємниці.

Тема 4. Принципи функціонування системи захисту комерційної таємниці в організації

План

1. Комерційна інформація в системі захисту інформації в організації.
2. Канали витоку конфіденційної інформації.

3. Сутність недобросовісної конкуренції та способи викрадення таємниць з організації.

Питання для обговорення:

1. Які існують правила для забезпечення захисту комерційної таємниці на підприємстві?
2. Яка різниця між поняттями “розголос інформації” та “витік інформації”?
3. Які канали витоку інформації можна назвати?
4. Які форми недобросовісної конкуренції ви можете назвати?
5. Які найпоширеніші методи викрадення таємниць підприємства?

Завдання для вирішення:

Ситуаційне завдання № 1

Воронцов разом із Лушньовим працювали юристами в Юридичній компанії, в якій дані про розмір заробітних плат робітників не розголошувалися. Після того, як Воронцов поділився з Лушньовим інформацією про розмір своєї заробітної платні, той вирішив звернутися до генерального директора компанії з вимогою про підвищення, повідомивши йому звідки він володіє інформацією, що Воронцов отримує більшу заробітну плату. Після цього Воронцова було звільнено, оскільки при прийомі на роботу між ним та роботодавцем було укладено договір про нерозголошення комерційних таємниць, яким передбачалась заборона повідомлення будь-кому інформацію про розмір своєї заробітної плати, порядок нарахування та її сплати (більша її частина надавалась "в конверті"). Чи законні дії директора компанії? Вирішіть спір.

Ситуаційне завдання № 2

Вам довірено організувати систему захисту комерційної таємниці фірми.

Питання:

1. Зазначте ваш підхід до вирішення вищезазначеного завдання.
2. Як впливає вихід інформації, яка складає комерційну таємницю на фінансово-економічне становище підприємства?
3. Надайте характеристику механізму захисту комерційної таємниці.

4. Які основні нормативно-правові акти України регулюють питання захисту комерційної таємниці підприємства?

Змістовий модуль 2. Процес охорони комерційної таємниці на підприємстві

Тема 5. Організація охорони комерційної таємниці в організації

План

- 1. Основні права на комерційну таємницю підприємства.**
- 2. Сутність охорони комерційної таємниці на підприємстві.**
- 3. Загальні положення договору про нерозголошення комерційної таємниці в Україні.**

Питання для обговорення:

1. Сутність терміну «права на комерційну таємницю підприємства»?
2. Які права має власник інформації, що становить комерційну таємницю?
3. Хто є суб'єктом права на комерційну таємницю?
4. В чому сутність поняття охорони комерційної таємниці?
5. Особливості активної та пасивної охорони комерційної таємниці.
6. Особливості договору про нерозголошення конфіденційної інформації.
7. Які основні умови при укладенні договору про нерозголошення конфіденційної інформації?

Завдання для вирішення:

Ситуаційне завдання № 1

Громадянина Іванова було звільнено з підприємства, де він мав доступ до секретної інформації. Після цього він розголосив певні відомості щодо діяльності підприємства (про технологію виробництва продукції, контрагентів та інші) конкурентам підприємства. 1. Чи буде відповідати Говорун за розголошення відомостей, якщо він підписав договір про нерозголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю? 2. Чи має право підприємство вимагати відшкодування збитків, яких було завдано розголошенням інформації? 3. Які види інформації закріплено на законодавчому рівні і в яких нормативно-правових актах?

Тематика індивідуальних завдань.

1. Питання про суб'єкта права на комерційну таємницю.
2. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці суб'єкта господарювання як вид недобросовісної конкуренції.
3. Типізація способів учинення злочинних посягань на відомості, що становлять комерційну або банківську таємницю.

Тема 6. Правові основи захисту комерційної таємниці

План

1. Правові методи захисту комерційної таємниці.
2. Цивільно-правовий та адміністративно-правовий захист комерційної таємниці.
3. Основні засади кримінального захисту комерційної таємниці в договірних відносинах.

Питання для обговорення:

1. Які основні методи захисту комерційної таємниці?
2. Правові методи захисту комерційної таємниці.
3. Організаційні методи захисту комерційної таємниці.
4. Технічні методи захисту комерційної таємниці.
5. Цивільно-правовий захист комерційної таємниці.
6. Адміністративно-правовий захист комерційної таємниці.
7. Основні засади кримінального захисту комерційної таємниці

Завдання для вирішення:

Ситуаційне завдання № 1

Скласти проект договору про нерозголошення комерційної таємниці.

Тематика індивідуальних завдань.

1. Правове регулювання передачі комерційної таємниці у договорах комерційної концесії.
2. Юрисдикційні способи захисту комерційної таємниці в трудових відносинах

Тема 7. Промислове шпигунство та засоби боротьби з ним

План

1. Промислове шпигунство як засіб неправомірного отримання комерційної таємниці.
2. Засоби захисту від промислового шпигунства.
3. Конкурентна розвідка як противага промислового шпигунству.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте основний зміст та схему застосування промислового шпигунства.
2. Ознаки промислового шпигунства.
3. Агентурні методи промислового шпигунства.
4. Технічні методи промислового шпигунства.
5. Сутність конкурентної розвідки.
6. Методи конкурентної розвідки.
7. Сутність розвідки проти компанії.
8. Сутність розвідки проти персони.
9. Які основні засоби захисту від промислового шпигунства?

Тематика індивідуальних завдань.

1. Раціоналізація бізнесової поведінки підприємств України шляхом аналізу переваг та небезпек конкурентної розвідки та промислового шпигунства.
2. Вплив промислового шпигунства на сферу інтелектуальної власності.
3. Тенденції розвитку промислового шпигунства у світі.

Тема 8. Міжнародний досвід захисту комерційної таємниці

План

1. Аналіз нормативно-правових актів, що регулюють охорону та захист комерційної таємниці в міжнародному правовому полі.
2. Законодавство іноземних країн стосовно захисту комерційної таємниці.

Питання для обговорення:

1. Характеристика угод в галузі охорони та захисту комерційної таємниці.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності.
3. Стокгольмська конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

4. Угода ТРІПС.
5. Правові акти ЄС в галузі охорони та захисту комерційної таємниці.
6. Охорона комерційної таємниці у Великобританії.
7. Охорона комерційної таємниці у Німеччині.
8. Охорона комерційної таємниці у Франції.
9. Охорона комерційної таємниці у США.
10. Охорона комерційної таємниці у Канаді.

Тематика індивідуальних завдань.

1. Зарубіжний досвід регулювання комерційної таємниці як об'єкту трудових відносин: аналіз та можливість адаптації в українських реаліях.
2. Комерційна таємниця під охороною кримінального закону України та США: порівняльний аналіз.
3. Комерційна таємниця як фактор забезпечення національної економічної безпеки: практика Китаю.

3. ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. До технічної інформації відносять:
 - a. Інформацію про переговори;
 - b. Промислові зразки;
 - c. Маркетингові дослідження;
 - d. Розміри знижок;
 - e. Вірної відповіді немає.
2. До комерційної інформації відносять:
 - a. Комп'ютерні бази даних;
 - b. Незапатентовані розробки;
 - c. Умови контрактів;
 - d. Технічні проєкти;
 - e. Вірної відповіді немає.
3. До державної таємниці відносять:
 - a. Дані про умови державних контрактів;
 - b. Дані про розрахунок відпускних цін;
 - c. Дані про зовнішнє середовище;
 - d. Дані про зовнішні відносини, розсекречення яких нанесе шкоду державі;

- e. Вірної відповіді немає.
4. Службовою таємницею може бути:
- a. Чернетки матеріалів ревізії та перевірок;
 - b. Інформація про маркетингову діяльність;
 - c. Звіт аудиторської служби;
 - d. Результати судових засідань;
 - e. Вірної відповіді немає.
5. Визнання інформації конфіденційною дозволяє:
- a. Запатентувати вироби;
 - b. Не розголошувати ту інформацію, яка має бути загальнодоступною;
 - c. Обрати менш вартісний спосіб охорони комерційно цінної інформації;
 - d. Встановити певний строк охорони інформації;
 - e. Вірної відповіді немає.
6. Навмисно приховувані з комерційних міркувань інтереси і відомості про різні сторони виробничо-господарської, управлінської, науково-технічної, фінансової діяльності фірми, охорона яких обумовлена інтересами конкуренції і можливими загрозами економічної безпеки фірми:
- a. Комерційна інформація
 - b. Таємна інформація
 - c. Комерційна таємниця
 - d. Службова таємниця
 - e. Державна таємниця
7. Комерційною таємницею не може виступати:
- a. Комерційні секрети
 - b. Патенти
 - c. Службові схеми
 - d. Внутрішні документи
 - e. Вірної відповіді немає
8. За яких умов інформація можна вважати правомірною комерційною таємницею:
- a. Відкрите використання інформації не наносить їй шкоди
 - b. Фірмі важко забезпечити збереження приватності інформації
 - c. Інформація захищена патентом
 - d. Приховування інформації не наносить шкоди суспільству
 - e. Вірної відповіді немає
9. До комерційної ділової інформації відносять:
- a. Заявки на патенти
 - b. Науково-дослідні проєкти
 - c. Маркетингову інформацію
 - d. Дані щодо інформаційного процесу
 - e. Інформацію щодо дизайну

10. До технічної комерційної інформації можна віднести:
- Заявки на патенти
 - Отримані патенти
 - Маркетингова інформація
 - Списки клієнтів
 - Фінансові дані
11. Для чого інформації присвоюється статус комерційної таємниці?
- Для захисту правових інтересів компанії
 - Для захисту економічних інтересів від недобросовісної конкуренції
 - Для зростання прибутковості компанії
 - Для набуття авторських прав
 - Вірної відповіді немає
12. До даних щодо організаційно-управлінської інформації, що становить комерційну таємницю відносять:
- План розвитку та реорганізації виробництва
 - Бухгалтерські звіти та дані
 - Дані про укладення договорів
 - Дані про заробітну плату
 - Ділова переписка
13. В організаційному плані роботу з визначення відомостей, що становлять комерційну таємницю формують в наступні три етапи:
- Документування роботи з визначення відомостей; аналіз комісією можливих збитків від витоку інформації, формування переліку відомостей що становлять комерційну таємницю
 - Створення комісії з комерційної таємниці; аналіз комісією можливих збитків від витоку інформації, формування переліку відомостей що становлять комерційну таємницю
 - Видання наказу з визначення відомостей, що становлять комерційну таємницю; аналіз комісією можливих збитків від витоку інформації, формування переліку відомостей що становлять комерційну таємницю та введення їх в дію
 - Вірної відповіді немає
14. «Ноу-хау»:
- Тісно пов'язане із поняттям комерційна таємниця
 - Є вужчим за значенням, ніж комерційна таємниця
 - Не має чіткого визначення, на відміну від поняття комерційна таємниця
 - Є сукупністю знань та навичок, що стосуються промислової власності або процесу, пов'язана із таємницею виробництва, є конфіденційною інформацією
 - Всі відповіді вірні

15. Відповідно до Закону України «Про інформацію» до інформації з обмеженим доступом не відносять:
- Конфіденційну інформацію
 - Таємну інформацію
 - Фінансову інформацію
 - Вірної відповіді немає
16. У положенні про комерційну таємницю та конфіденційну інформацію, як правило, не розкривають
- Загальні положення у сфері захисту інформації
 - Порядок подання заявок на корисну модель або патент
 - Принципи та процедури розмежування доступу до комерційної таємниці
 - Порядок прийому, обліку та реєстрації носіїв, що містять комерційну інформацію
 - Порядок поширення комерційної таємниці
17. Для забезпечення захисту комерційної інформації, як правило, не дотримуються наступного :
- Доводять і підтверджують в усній формі згоду на нерозголошення інформації
 - Вказують в установчих документах порядок захисту конфіденційної інформації
 - Розробляють положення щодо захисту конфіденційної інформації
 - Застосовують технічні засоби щодо захисту конфіденційної інформації
 - Формують конкретні механізми охорони конфіденційної інформації
18. Якого виду захисту інформації не існує:
- Юридичний
 - Організаційний
 - Інтелектуальний
 - Фізичний
 - Технічний
19. Що можна вважати витоком інформації:
- Усне мовлення
 - Письмове мовлення
 - Жести, міміка, сигнали
 - Злом комп'ютерної системи
 - Всі відповіді вірні
20. Що з нижченаведеного є навмисним розголошенням інформації:
- Втрата документа
 - Робота з конфіденційними документами при сторонніх особах
 - Несанкціонована передача конфіденційного документа співробітнику компанії конкурента

- d. Надмірна кількість конфіденційної інформації в фірмі
 - e. Копіювання співробітником документів в особистих цілях
- 21.Права на комерційну таємницю:
- a. Прирівняні до прав на інтелектуальної праці
 - b. Прирівняні до прав на промислову власність
 - c. Регулюються окремим законодавчим актом
 - d. Прирівняні до авторських прав
 - e. Вірної відповіді немає
- 22.Використанням комерційної таємниці вважають:
- a. Застосування її у виробничих, технічних, організаційних та інших цілях
 - b. Передача інформації співробітникам
 - c. Поширення інформації у проектах обміну досвідом, підвищення кваліфікації
 - d. Всі відповіді вірні
 - e. Формування конкретних механізмів охорони конфіденційної інформації
- 23.Суб'єктами права на комерційну таємницю може виступати.:
- a. Фізичні та юридичні особи
 - b. Держава
 - c. Всі відповіді вірні
 - d. Територіальні громади
 - e. Іноземні держави та інші суб'єкти міжнародного права
- 24.Право на комерційну інформацію може належати особі за умови:
- a. Пропису дозволу на її надання в колективному договорі
 - b. Особа написала відповідну заяву на отримання доступу до комерційної інформації
 - c. Виявила намір утримувати комерційну інформацію та вжила комплексу дій щодо збереження її захисту
 - d. Виявила намір утримувати комерційну інформацію та подала заявку на отримання авторських прав
 - e. Всі відповіді вірні
- 25.Пасивна охорона інформації:
- a. Встановлення режиму доступу до інформації
 - b. Формування «фізичного» захисту інформації
 - c. Встановлення режиму відкритості інформації з унеможливленням її використання в комерційних цілях
 - d. Надання статусу секретності з обмеженим доступом до інформації лише керівництва компанії
 - e. Надання режиму неповної відкритості інформації із хибними елементами для зацікавлених осіб
- 26.До організаційного захисту не відносять:

- a. Організацію конфіденційного діловодства
- b. Обмеження доступу до документів з градацією допуску до них
- c. Організацію процесу обробки інформації за допомогою електроніки
- d. Встановлення порядку ведення переговорів
- e. Навчання співробітників

27. До технічних засобів захисту відносять:

- a. Використання засобів, що перешкоджають несанкціонованому доступу до інформації
- b. Навчання співробітників засобам захисту
- c. Супровід відвідувачів під час їхнього перебування в службових приміщеннях
- d. Затвердження порядку використання технічних засобів і приміщень
- e. Обмеження доступу до документів з градацією допуску до них

28. Які підстави для настання цивільно-правової відповідальності:

- a. Порушення договірних зобов'язань
- b. Порушення договірних зобов'язань та позадоговірних порушень
- c. Порушення ліцензійних договорів та договірних зобов'язань
- d. Вірної відповіді немає
- e. Всі відповіді вірні

29. Договір про нерозголошення конфіденційної інформації - це:

- a. Угода між власниками компанії, що передають конфіденційну інформацію, що зобов'язує їх належним чином дотримуватись умов договору та нести відповідальність згідно законодавства
- b. Угода між власниками компанії та працівниками, що передають конфіденційну інформацію, що зобов'язує їх належним чином дотримуватись умов договору та нести відповідальність згідно законодавства
- c. Угода між правовласником, що передає конфіденційну інформацію, зацікавленій особі, яка зобов'язується належним чином дотримуватись умов договору та нести відповідальність разі порушення згідно законодавства та умов договору
- d. Угода між правовласником, що передає конфіденційну інформацію, зацікавленій особі, яка зобов'язується належним чином дотримуватись умов договору та нести відповідальність разі порушення виключно відповідно до умов договору
- e. Вірної відповіді немає

30. Вчинення дій, що визначається недобросовісною конкуренцією тягне за собою:

- a. Накладення господарської або кримінальної відповідальності судовими органами
- b. Накладення штрафів територіальними органами управління

- c. Накладення штрафів Антимонопольним Комітетом та його територіальними відділеннями
- d. Виключення із союзів підприємців, накладення адміністративних штрафів
- e. Всі відповіді вірні

31. Мікроекономічна розвідка:

- a. збір стратегічної інформації про глобальні процеси в економіках інших держав
- b. збір тактичної й оперативної інформації про діяльність окремих компаній
- c. збір стратегічної та тактичної інформації про діяльність окремих компаній
- d. вивчення позицій на ринку компаній-конкурентів
- e. протидія спробам іноземних державних спецслужб і комерційних фірм здобути торгово-економічні й технологічні секрети

32. Промислове шпигунство щодо бізнесу:

- a. різновид економічного шпигунства, якому властиве розширення масштабів завдань з одержання інформації, що цікавить, масштабу діяльності конкретної галузі
- b. один із способів конкурентної боротьби
- c. отримання офіційної інформації про фірми конкуренти
- d. поєднання офіційної та отриманої шляхом шпигунства інформації для зміни власної продукції
- e. Всі відповіді вірні

33. Інсайдер:

- a. особа, яка порушує договірні зобов'язання
- b. особа, яка володіє конфіденційною діловою інформацією в силу свого службового положення
- c. особа, яка працює в організації конкурента
- d. Вірної відповіді немає
- e. Всі відповіді вірні

34. Які існують методи промислового шпигунства:

- a. Агентурні, кримінальні
- b. Технічні, кримінальні
- c. Агентурні, технічні
- d. Агентурні, аналітичні
- e. Аналітичні, технічні

35. Хто може бути потенційним промисловим шпигуном :

- a. Клієнти
- b. Журналісти
- c. Правоохоронні органи контролю
- d. Профспілки

- е. Всі відповіді вірні
36. В Угоді ТРІПС було закріплено три відомі критерії режиму комерційної таємниці:
- а. секретність, конкурентна розвідка та вжиття заходів для забезпечення секретності
 - б. секретність, комерційна цінність та вжиття адекватних заходів для забезпечення секретності
 - с. секретність, комерційна цінність та охорона патентного права
 - д. секретність, правовий захист інтелектуальної власності, правила чесної конкуренції
 - е. вірної відповіді немає
37. Правова система ЄС для охорони комерційної таємниці користується таким актом:
- а. Стокгольмська конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року
 - б. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 року
 - с. Угода ТРІПС
 - д. всі відповіді вірні
 - е. немає вірної відповіді
38. Для якої теорії характерне наступне твердження: Захист комерційної таємниці залежить від договірного застереження про захист конфіденційної інформації?
- а. Договірного зобов'язання
 - б. Довірчих відносин
 - с. Неправомірного заволодіння
 - д. Недобросовісної конкурентці
 - е. немає вірної відповіді
39. Для якої теорії характерне наступне твердження: Особа юридично не використовує комерційну таємницю, якщо тільки вона не отримала конфіденційну інформацію неправомірним шляхом?
- а. Договірного зобов'язання
 - б. Довірчих відносин
 - с. Неправомірного заволодіння
 - д. Недобросовісної конкурентці
 - е. немає вірної відповіді
40. Для якої теорії характерне наступне твердження: Обов'язок не розкривати секретну інформацію впливає не з договору, але з довіри, що покладається володільцем комерційної таємниці на отримувача при передачі конфіденційної інформації?
- а. Договірного зобов'язання
 - б. Довірчих відносин
 - с. Неправомірного заволодіння

- d. Недобросовісної конкурентці
- e. немає вірної відповіді

4. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. Сутність та головні ознаки комерційної таємниці.
2. Види професійної таємниці. Коротка характеристика.
3. Особливості виникнення інтелектуальної власності як об'єкта комерційної таємниці.
4. Співвідношення понять "комерційна таємниця" та "конфіденційна інформація".
5. Система законодавства про захист комерційної таємниці.
6. Способи і форми захисту комерційної таємниці.
7. Державний захист права на комерційної таємниці.
8. Цивільно-правовий захист комерційної таємниці.
9. Об'єкти права власності на комерційну таємницю.
10. Суб'єкти права власності на комерційну таємницю.
11. Права та обов'язки суб'єктів права власності на комерційну таємницю.
12. Особливості режиму допуску до комерційної таємниці.
13. Умови договору, які в обов'язковому порядку мають бути визначені при укладенні договору щодо забезпечення захисту комерційної таємниці.
14. Система доступу та допуску до комерційної таємниці підприємства.
15. Порядок укладення договорів з особами, які мають допуск до комерційної таємниці.
16. Перевірка якості ділових партнерів за договором.
17. Відповідальність осіб за договором про забезпечення захисту комерційної таємниці.
18. Поняття та види відповідальності.
19. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.
20. Цивільно-правова відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.

21. Кримінально-правова відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.
22. Умова про нерозголошення в договорі з іноземним суб'єктом.
23. Співвідношення "ноу-хау" та комерційної таємниці.
24. Відповідальність за викрадення комерційної інформації в Україні.
25. Проблеми правового захисту комерційної таємниці закордоном.
26. Відповідальність персоналу за збереження комерційної таємниці в документах підприємства.
27. Відповідальність за збереження комерційної таємниці в засновницьких документах.
28. Угода про нерозголошення комерційної і виробничої таємниці.
29. Інсайдерська угода.
30. Визначення відомостей, які складають комерційну таємницю підприємства.
31. Правові документи, що закріплюють права підприємства на комерційну таємницю.
32. Елементи та складові системи правового захисту комерційної таємниці підприємства.
33. Поняття пасивної охорони інформації, що становить комерційну таємницю.
34. Захист комерційної таємниці в ЗУ "Про захист від недобросовісної конкуренції".
35. Види даних, які належать до "ноу-хау", як до складової комерційної таємниці.
36. Юрисдикційні та неюрисдикційні способи охорони комерційної таємниці.
37. Ознаки промислового шпигунства.
38. Агентурні методи промислового шпигунства.
39. Технічні методи промислового шпигунства.
40. Сутність конкурентної розвідки.
41. Методи конкурентної розвідки.

42. Сутність розвідки проти компанії.
43. Сутність розвідки проти персони.
44. Які основні засоби захисту від промислового шпигунства
45. Стокгольмська конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
46. Угода ТРІПС.
47. Паризька конвенція про охорону промислової власності.
48. Правові акти ЄС в галузі охорони та захисту комерційної таємниці.
49. Охорона комерційної таємниці у Німеччині.
50. Охорона комерційної таємниці у Франції.
51. Охорона комерційної таємниці у США.
52. Охорона комерційної таємниці у Канаді.
53. Охорона комерційної таємниці у Великобританії.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Правові засади інформаційної безпеки України: монографія / П.Д. Біленчук, Л.В. Борисова, І.М. Неклонський., В.О. Собина; за ред. П.Д. Біленчука –Харків: 2018. – 289 с.
2. Інформаційна безпека та інформаційні технології : монографія / за заг. ред. В. С. Пономаренка. – Х. : Вид. Рожко С.Г. 2019. – 327 с.
3. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційна безпека: питання правового регулювання: монографія / А.Ю. Нашинець-Наумова. – Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 168 с.
4. Килимник І. І. Правова характеристика забезпечення комерційної таємниці на підприємстві в умовах ринкової економіки: монографія /І. І. Килимник, О. В. Харитонов; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 82с
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2658-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

6. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію: Інформаційний лист від 28.03.2007 р. № 01-8/184. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_184600-07#Text.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-D0%B2%D1%80#Text>.
8. Цивільний Кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
9. Господарський Кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
10. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
11. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 р. № 237/96-ВР [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text).
12. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-ІІІ [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text)
13. Оцінювання шкоди національній безпеці України у разі витоку державної таємниці : Монографія / О.Г. Корченко, О.Є. Архипов, Ю.О. Дрейс. – К.: наук.-вид. центр НА СБ України, 2014. – 332 с Белуга Ю. М. Питання правової охорони комерційної таємниці в контексті вдосконалення чинного законодавства / Ю. М. Белуга // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2021. - № 4. - С. 118-124.
14. Корченко О.Г. Прикладні системи оцінювання ризиків інформаційної безпеки : монографія / Олександр Григорович Корченко, Світлана Володимирівна Казмірчук, Берик Бахитжанович Ахметов.– Київ : Компринт, 2017.– 435 с.
15. Редько К. Ю. Комерційна таємниця: особливості та проблеми нормативно-правового забезпечення в Україні / К. Ю. Редько, З. Е. Куніцька. // Державне управління: удосконалення та розвиток. - 2021. - № 5. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2021_5_11

16. Правовий захист інформації: Навчальний посібник/Н.І. Логінова, Р.Р. Дробожур. Одеса: Фенікс, 2015. 264 с.
17. Купін А. П. Правове регулювання комерційної таємниці в законодавстві України / А. П. Купін // Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Право. - 2021. - № 1. - С. 141-145.
18. Алієва-Барановська В. М. Порівняльна характеристика комерційної таємниці в законодавстві іноземних країн та у міжнародному праві / В. М. Алієва-Барановська, О. Ф. Сіренко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2020. - № 4. - С. 135-149.
19. Новицький В. М. Основні загрози втрати комерційної таємниці в мережі Інтернет та аналіз практики захисту комерційної таємниці у державах-членах ЄС / В. М. Новицький // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. - 2020. - № 6. - С. 38-44.
20. Левченко О.М., Левченко А.О. Немченко Т.А. Захист комерційної таємниці в контексті стратегічного управління економічною безпекою організації в умовах цифровізації економіки. // Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки : зб. наук. пр. – Кропивницький : ЦНТУ, 2021. – Вип. 7 (40).С. 20-30 [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.6\(39\).20-30](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.6(39).20-30)
21. Ford, Roger Allan, 'Trade Secrets and Information Security in the Age of Sports Analytics', in Michael A. McCann (ed.), *The Oxford Handbook of American Sports Law*, Oxford Handbooks (2018; online edn, Oxford Academic, 10 Aug. 2017), https://login.research4life.org/tacsgr1doi_org/10.1093/oxfordhb/9780190465957.013.30,
21. Bindu Sharma (2018) *Trade Secret. Pharmaceutical Medicine and Translational Clinical Research*, Academic Press, P. 305-311. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-802103-3.00019-5>.
22. Charles Doyle. *Stealing Trade Secrets and Economic Espionage: An Overview of the Economic Espionage Act*. Congressional Research Service, 7-5700, www.crs.gov, R42681.

23. Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights. URL: https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm.

24. Padilla Torres, Pedro A. Overview of International Trade Secret Protection. URL: <http://www.natlaw.com/pubs/spmxi14.htm>

25. Библиотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

26. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>